

REALIZACE PRÁVA

REALIZACE /USKUTEČŇOVÁNÍ/ PRÁVA

Způsoby realizace

- ❖ Chování po právu
- ❖ Vytváření právních vztahů
- ❖ Aplikace právních norem
- ❖ Uskutečňování interních instrukcí
- ❖ Právní odpovědnost

FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ REALIZACI PRÁVA

- ❖ **Právní vědomí**
- ❖ **Právní zásady**
- ❖ **Ostatní, neprávní, normativní systémy**
- ❖ **Motivační faktory**

HODNOCENÍ CHOVÁNÍ FYZICKÝCH A PRÁVNICKÝCH OSOB PŘI REALIZACI PRÁVA

1. Objektivním právem aprobované chování / v souladu s právem /

- ❖ **secundum legem** (podle čili na základě zákona) u fyzických i právnických osob

Xu orgánů veřejné moci současně i **intra legem**

- ❖ **preater legem** (mimo, vedle zákona)

„Co není zakázáno je dovoleno“

Zásada legální licence

“Právní povinnosti mohou být ukládány pouze zákonem neb na základě zákona a v jeho mezích, omezení základních práv a svobod může stanovit jen zákon“ srov. čl. 2, a 4 Listiny.

Co není **přikázáno**, je **zakázáno**.

2. OBJEKTIVNÍM PRÁVEM REPROBOVANÉ CHOVÁNÍ

- ❖ **contra legem** (proti zákonu)
  - jednání proti literě zákona
- ❖ **in fraudem legis** (obcházení zákona)
  - jednání (obcházení) smyslu, duchu, účelu zákona, neporušuje žádnou právní normu, avšak které ke zmaření jejího účelu a smyslu přesto směřuje

Pozn.

Ve veřejnoprávních vztazích je postižitelné jen

PRÁVNÍ ZÁSADY

- ❖ Pacta sunt servanda (smlouvy mají být dodržovány)
- ❖ Nemo iudex in causa sua (nikdo nesmí být soudcem ve vlastní věci)
- ❖ Neminem laedere (nikomu neškodit)
- ❖ Suum cuique tribuere /suum cuique/ (každému co jeho jest)
- ❖ Ignorantia iuris non excusat (neznalost zákona neomlouvá)
- ❖ Denegatio iusticie (zákaz odmítnutí spravedlnosti)

- ❖ *In dubio mitius* /modifikace *in dubio pro reo*/ (v pochybnostech mírněji, resp. ve prospěch obžalovaného)
- ❖ *Ne bis in idem* (ne dvakrát o téže věci)
- ❖ *Nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege* (není zločinu bez zákona, není trestu bez zákona)
- ❖ *Quita non movere* (nerušit pokojný stav)
- ❖ *Lex posterior derogat priori* (zákon pozdější ruší zákon dřívější)

PRÁVNÍ VĚDOMÍ

Struktura

- ❖ individuální
skupinové
společenské
- ❖ de lege lata
de lege ferenda
- ❖ právní ideologie
sociálně-právní psychika
- ❖ znalosti práva

Funkce tvorba
realizace práva

OSTATNÍ (NEPRÁVNÍ) NORMATIVNÍ SYSTÉMY

Druhy

- ❑ **Morálka**
- ❑ Náboženství
- ❑ Normy politických stran
- ❑ Normy zájmových skupin
- ❑ Tradice
- ❑ Obyčeje
- ❑ Estetické normy
- ❑ Etiketa
- ❑ Sportovní normy
- ❑ Móda

Odlišnosti

- ❑ vznik
- ❑ okruh působení
- ❑ sankcionování
- ❑ forma
- ❑ zaměření
- ❑ zánik

MOTIVAČNÍ FAKTORY

- 1) **Potřeby**
- 2) **Zájmy**
- 3) **Hodnoty**
- 4) **Zaměřenost**
- 5) **Frustrace, stres**
- 6) **Cíl**

Děkuji za pozornost

